

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Knåda skola i
Ovanåkers kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Knåda skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Knåda skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa bättre förutsättningar för samverkan mellan alla lärare som undervisar Knåda skolas elever.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **16 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå.

Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:1141) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn skaffar sig en god insyn för att kunna utveckla verksamheten genom utförliga uppföljningar och analyser av skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar samt av hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Skolans kunskapsresultat, som omfattar både betyg och omdömen samt resultat från nationella prov och klassgenomgångar, följs upp och analyseras vid varje terminsslut. Även skolans arbete med värdegrund följs upp och analyseras i slutet av varje termin. Underlag för detta är till exempel elevenkäter och olika samråd med elever såsom klassråd och elevråd. Rektorn får en god helhetsbild av verksamheten bland annat genom regelbundna samtal med lärarna och elevhälsan samt genom deltagande i olika mötesforum.

Lärarna analyserar resultaten gemensamt för att identifiera framgångsfaktorer och utvecklingsområden. Baserat på dessa diskussioner gör rektorn och lärarna en sammanfattande analys av resultaten både på individ- och gruppnivå samt över tid.

Syftet är att förstå hur verksamhetens förutsättningar och genomförande påverkar resultaten och hur dessa kan förbättras. Utifrån de identifierade utvecklingsbehoven initierar rektorn relevanta åtgärder och fördelar resurser därefter. Exempelvis har alla lärare deltagit i Skolverkets och Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) kompetensutveckling

”Specialpedagogik för lärande”. Ett annat exempel är att rektorn prioriterat att, så långt som möjligt, ha klasslärare i åldershomogena klasser trots låga elevantal för att skapa en trygg miljö. Insatser för att utveckla undervisningen inom läsning och skrivande, för att öka elevernas intresse för läsning och stärka deras förmåga att uttrycka sig muntligt och i skrift, är ytterligare exempel som framkommit i analyserna och som de nu arbetar med.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn ger lärarna till viss del förutsättningar till samverkan och kollegialt utbyte mellan varandra samt med elevhälsan. Emellertid sker ingen strukturerad samverkan med Celsiusskolan, där eleverna får sin undervisning i några ämnen. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Exempelvis träffas lärarna varje vecka i möten som leds av rektorn eller arbetslagsledaren där aktuella verksamhetsfrågor och beslutade utvecklingsinsatser diskuteras. Vidare sker elevhälsomöten varje månad där elevhälsan tillsammans med lärarna diskuterar olika stödåtgärder och arbetssätt för att främja utveckling och välmående hos enskilda elever och grupper.

Det finns i dagsläget ingen organiserad samverkan mellan lärarna på Celsiusskolan och Knådaskolan, trots att de undervisar samma elever i olika ämnen. Samverkan mellan skolornas lärare sker till stor del via mejl och handlar främst om de elever som riskerar att inte nå de kriterier för bedömning av kunskaper eller de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Lärare och övrig skolpersonal känner väl till vilka rutiner som finns på skolenheten, exempelvis kring ordningsregler och fasta placeringar i klassrummen. Lärarna vid skolan är erfarna och de flesta har arbetat länge vid skolan. När nya lärare rekryteras till skolan introduceras och vägleds de av sina kollegor.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Det finns en medvetenhet om jämställdhetsfrågor vid skolan, men arbetet sker inte med utgångspunkt i en framtagen strategi. Rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultat ur ett jämställdhetsperspektiv och kopplar skillnader i flickors och pojkars resultat till undervisningens genomförande. Jämställdhetsarbetet ryms inom den ordinarie undervisningen och är integrerat i det dagliga arbetet i klassrummen. Exempelvis arbetar lärarna för att ordet ska fördelas lika mellan flickor och pojkar. Vidare finns det skillnader mellan flickors och pojkars inställning till skolan där pojkar generellt visar mindre engagemang än flickor. Rektorn och lärarna har en

levande diskussion kring dessa frågor och försöker skapa undervisningssituationer som upplevs intressanta och relevanta av både flickor och pojkar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa bättre förutsättningar för samverkan mellan alla lärare som undervisar Knåda skolas elever.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det finns behov av ytterligare samverkan mellan alla lärare som undervisar Knåda skolas elever. Detta för att kunna samarbeta mer förebyggande kring elevernas utveckling och eventuella behov av stödinsatser.

Med en organiserad samverkan mellan skolornas lärare finns bättre möjligheter för lärarna att anpassa undervisningen efter samtliga elevers förutsättningar och behov. Genom att skapa gemensamma forum för dialog och erfarenhetsutbyte ges bättre förutsättningar att arbeta förebyggande kring elevernas utveckling och att tidigt identifiera eventuella behov av stödinsatser. En organiserad samverkan möjliggör en mer samlad bild av varje elevs skolsituation, vilket i sin tur stärker lärarnas möjligheter att anpassa undervisningen efter elevens förutsättningar och behov. Utöver detta främjar en ökad samverkan det kollegiala lärandet, där lärare tillsammans kan reflektera över undervisningsmetoder, dela goda exempel och utveckla sin pedagogiska kompetens. Detta bidrar inte bara till en mer likvärdig utbildning för eleverna, utan också till en professionell utveckling för lärarna och en starkare gemensam pedagogisk grund.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, tillsammans med Celsiusskolans rektor, utvecklar förutsättningarna för samverkan i syfte att skapa en helhetssyn för eleverna i deras utbildning samt att öka det kollegiala lärandet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elever och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Lärarna har medvetna strategier för att synliggöra syftet med undervisningen, eleverna ges ett aktivt lärarstöd och undervisningen är varierad. Undervisningen är strukturerad och består av olika arbetsformer och arbetssätt för att skapa en variation och balans. Det finns ett logiskt flöde mellan arbetsmomenten och lärarna inleder lektionerna med en muntlig och skriftlig presentation av innehållet i dagens lektion. Bildstöd används i varierande grad för att visa lektionsinnehållet. Lektionernas innehåll och arbetssätt anpassas efter den tid som finns till förfogande och kan bestå av genomgångar där läraren berättar och eleverna lyssnar eller att eleverna läser texter, ser på film, arbetar enskilt, samt diskuterar i grupp eller helklass.

Lärarna har tydliga genomgångar, säkerställer att eleverna förstår innehållet och att eleverna kommer igång med sitt arbete. De stödjer och hjälper eleverna under arbetets gång så att eleverna bibehåller sitt engagemang. Lärarna förklarar så att eleverna förstår och använder vid behov olika sätt att förklara samma sak. De rör sig i klassrummet för att följa upp att alla hänger med, även de elever som inte räcker upp handen. Lektionerna avslutas gemensamt och omfattar vanligen en summering och en påminnelse om vad nästa lektion ska handla om.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna skapar goda relationer med eleverna, har höga förväntningar på dem och arbetar på olika sätt för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära exempelvis genom att utgå från elevernas intressen och använda exempel som eleverna kan relatera till. Lärarna anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt så att det ska möta elevernas olika behov och förutsättningar. Lärarna ger stöd till elever som behöver det och har en kontinuerlig samverkan med elevhälsan i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Lärarna erbjuder extrauppgifter som antingen är fördjupande eller breddande till elever som snabbt är klara med en uppgift. Eleverna kan därigenom arbeta i olika takt och på olika nivåer. Vidare skapar lärarna ett tillåtande klimat i klassrummen och förmedlar att de tror att eleverna kan nå långt i sin kunskapsutveckling.

genom att exempelvis ge eleverna uppmuntran, beröm och positiva kommentarer.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Eleverna görs på olika sätt delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Eleverna ges möjlighet, utifrån ålder och mognad, att påverka innehållet i undervisningen genom att komma med önskemål om vad de vill arbeta med och på vilket sätt de vill göra det. Lärarna frågar efter elevernas synpunkter vid utvärdering av undervisningen, vad som fungerat bra och vad som kan utvecklas. Lärarna gör detta löpande, men frekvensen varierar, oftast efter ett avslutat arbetsområde. På elevrådet, som styrs av rektorn, förs diskussioner bland annat om hur skolan fungerar, hur eleverna lär sig bäst och vad eleverna vill förbättra.

Eleverna ges flera tillfällen att reflektera över sitt eget lärande och att utveckla sin förmåga att ta ansvar för sin inläring och sitt arbete i skolan. Lärarna ger i undervisningen eleverna möjlighet till reflektion, exempelvis genom att ställa öppna frågor där det inte finns ett givet svar, "Hur lär jag mig bäst? Vad har jag lärt mig?". Inför utvecklingssamtalen gör lärarna systematiska avstämningar med varje elev där elevens upplevelse av hur det går i skolan går igenom.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elever och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Skolan bedriver ett genomtänkt och medvetet arbete för att skapa studiero. Överlag är studieron god även om det kan variera bland annat beroende på vilken tid på dagen det är och på lektionernas längd. Skolan har, för att främja studieron, gemensamma regler och rutiner som är väl förankrade

hos elever och lärare. Eleverna har exempelvis fasta platser i klassrummen, lektionsinnehållet står på tavlan och lärarna lägger mycket tid på att skapa en medvetenhet hos eleverna om vad studiero innebär. Varje klass utformar tillsammans med klassläraren egna klassrumsregler som hålls levande och förändras vid behov. Vidare arbetar lärarna medvetet med att variera undervisningen, ta bensträckare vid långa lektioner och skapa goda relationer till eleverna vilket också bidrar till studiero.

Arbetet för trygghet

Det bedrivs ett aktivt och medvetet arbete för att skapa trygghet på skolenheten. Skolan kartlägger elevernas trivsel och trygghet bland annat genom elevenkäter, utvecklingssamtal, trygghetsvandringar och hälsosamtal. Lärarna har goda relationer till eleverna, är uppmärksamma på hur de mår och agerar direkt om de ser elever som inte mår bra. Enligt skolenhetens senaste trygghetsenkät upplever en stor andel av eleverna att de känner sig trygga i skolan.

Det sker många insatser för att skapa en trivsamt och trygg miljö för eleverna. Exempelvis olika tvärgruppsaktiviteter för hela skolan såsom storsjung och storsamling för att skapa samhörighet och gemenskap, fadderverksamhet där äldre elever stöttar yngre elever samt rastprat, en kort reflektionsstund där eleverna med hjälp av till exempel tummen upp eller ner får uttrycka hur rasten har varit. Vidare genomförs regelbundna temaarbeten med fokus på värdegrund där litteratur, filmer, lekar och värderingsövningar används för att främja respekt, empati och förståelse för varandras olikheter.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i lärarnas bedömning och betygssättning, exempelvis skillnader mellan ämnen samt skillnader mellan resultat på nationella prov och terminsbetyg. Utifrån rektorns kännedom om lärarnas bedömningar och betygssättning förs diskussioner och analyser tillsammans med specialläraren och lärarna i syfte att finna förklaringar till eventuella avvikelser. Vidare jämförs terminsbetygen i årskurs 6 med de betyg som eleverna får i årskurs 7 för att rektorn ska kunna bilda sig en uppfattning om de "egna" lärarnas bedömningar överensstämmer med dem som görs i årskurs 7. Den här jämförelsen som gjorts under flera år, visar att så överlag är fallet.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betygssättning. Lärarna gör sina bedömningar i samråd med varandra och i samråd med skolans speciallärare. Skolverkets bedömningsstöd används av lärarna för att öka likvärdigheten i bedömningen. Rektorn ser till att det finns tid för regelbundna möten för samverkan kring lärarnas arbete med bedömning, omdömen och betygssättning. Innehållet på dessa möten styrs dock främst av lärarna och specialläraren. Skolan har rutiner för sambedömning av de nationella proven i årskurs 6 och viss sambedömning sker även vid de nationella proven i årskurs 3. Vidare finns två samverkansgrupper inom Edsbyns rektorsområde gällande utveckling av undervisningen i matematik respektive svenska. Samverkansgrupperna har regelbundna möten där bland annat bedömningsfrågor diskuteras.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Agnetha Burström, undervisningsråd.

I handläggningen av ärendet har undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström (föredragande) samt utredaren Eva Ahlman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 14–15 maj 2025. Besöket genomfördes av Veronica Bonivart Säfström och Eva Ahlman.

Knåda skola ligger en knapp mil utanför Edsbyn i Ovanåkers kommun. Vid Knåda skola bedrivs undervisning för cirka 80 elever i grundskolans årskurser 1–6 samt förskoleklass och fritidshem. Skolenheten leds av en rektor.

Denna granskning avser undervisningen som bedrivs i årskurserna 1–6.